

El dia 9 de maig de 1594 va morir a Alcalà de Henares el P. Nicolau de Jesús Maria Doria, primer genovès, i primer general, dels carmelites descalços. Però això només és el principi i fi d'una vida. Omplim-la una mica més.

Efectivament, el P. Nicolau Doria va néixer a Gènova (18.V.1539), fill d'en Domènec Doria Fiesco i na Maria Doria Spinola. Tingué deu germans. El més petit, Hèctor, va ésser, també, carmelita descalç i morí a Lleida (1598).

Nicolau, com tants d'altres genovesos del seu temps, va venir molt aviat a Espanya, i concretament a Sevilla, enlluernat pels diners que s'hi feien amb les mercaderies "americanes"... I com es veu que hi entenia força, fins i tot va esdevenir administrador de l'arquebisbe, doctor Cristòfol de Rojas i Sandoval. Potser la relació amb el senyor arquebisbe el va ajudar a desvetllar la seva vocació sacerdotal. El cas és que es féu capellà a Sevilla mateix vers els anys de 1575-1576. Que coincideixen amb la presència de la mare Teresa de Jesús a la ciutat andalusa fundant el monestir de les monges. Penso que és ací on es coneixen, i comencen les bones relacions amb ella i amb l'Orde. Fos com fos, dos anys després entra al noviciat dels carmelites descalços de Sevilla (1577). Hi professà el 25 de març de 1578. I com que era ja sacerdot i el "nou" Carmel necessitava persones qualificades, tot seguit li van donar càrrecs importants, com a prior del convent de Pastrana (1579) i delegat del vicari general fra Àngel Salazar (1580).

També la mare Teresa de Jesús posa el P. Nicolau en la seva terna a l'hora de escollir el primer provincial per a monges i frares descalços: Gracián, Doria i Roca. Va sortir el P. Jeroni Gracián com ella volia i demanava a Déu i als "homes"..., perquè creia que ningú com ell tenia allò que el seu Carmel, aleshores, necessitava. El P. Nicolau, però, fou elegit "primer" conseller provincial i "soci" del nou provincial. Com també, el P. Gracián, en acabar el quadrienni, va proposar "noblement" el P. Doria per a provincial (Lisboa, 1585), tot i no ésser present entre els electors. I el varen escollir. Per cert que el P. Doria ja no deixà de manar i "dirigir": provincial (1585-1588), vicari general (1588-1593) i general (1593-1594).

Tothom sap que amb el P. Nicolau Doria comença, si més no s'afavoreix, un corrent d'espiritualitat-vida molt diferent de l'estil de Gracián. I de retruc ¿amb el de la Santa Mare? Quelcom concretitzat en noves formes de govern i documents oficials que es van introduint afavorits per ell i els seus simpatitzants. Això no és cap secret. Per exemple, el P. Joan de Jesús Roca es queixa al rei, Felip II, des de Lleida (carta del 15 de setembre de 1589) de la "retallada" pastoral feta per la famosa Consulta o Consell General de l'Orde: "porque los Padres de la Consulta no obstante la loable costumbre, han innovado sobre esto y ordenado que no se haga" (cf. MHCT 8, p. 490). Parla de la "ocupación de enseñar, predicar y confesar" (*ibid.*). Només cal llegir les cartes i pastorals, com també les lleis

---

* [Publicat a *Suplement. Butlletí informatiu. Carmelites Descalços de Catalunya i Balears*, 42 (novembre 1994), pp. 29-30.]

d'aquests 9 anys de govern per a veure el seu caire diferencial... I per acabar-ho d'adobar, l'expulsió del P. Gracián (17.II.1592).

Si em costa d'acceptar les raons donades fins ara per a treure de l'Orde el P. Gracián, resulta encara més difícil de veure l'esperit i la vida de la mare Teresa de Jesús en les actituds i orientacions dorianes.

Malgrat aquests aspectes negatius, al meu entendre molt seriosos, el P. Doria va treballar i estimar l'Orde, aportant-hi, entre d'altres coses, una participació més corresponent en el govern central amb vot decisiu de tots els consellers o definidors. També els nombrosos convents que es van fer durant la seva presidència al capdavant de l'obra de la mare Teresa. La nostra província va néixer i créixer amb 7 comunitats de frares i una de monges en el seu temps (1585-1594). Ni hem d'oblidar fets puntuals com la fundació del convent de Santa Anna de Gènova (1584) encomanada pel P. Gracián. I més tard (1590) el monestir de les nostres monges a la mateixa ciutat i, per tant, del Carmel Teresià a Itàlia i Europa... Surten, també, les primeres edicions de les obres de la Santa Mare (Salamanca, 1588, i Barcelona, 1588-1589).

Per tant s'endevina, tot seguit, per què la nostra província de la Ligúria i l'antiga República de Gènova li han volgut dedicar un Congrés Internacional. Un record, aprofitat per a estudiar i conèixer, una mica millor, la presència del Carmel Teresià per aquestes terres i la seva influència en tota Europa, les relacions polítiques i econòmiques entre Gènova i Espanya, i alguns trets personals de la vida i espiritualitat del P. Doria.

Aquesta ha estat, certament, la temàtica estudiada i tractada mitjançant 29 ponències i 28 professors. Jo també vaig participar-hi amb un petit treball sobre dos germans del P. Doria: fra Tomàs de Jesús Maria, carmelita descalç com ell i que morí al nostre convent de Lleida, i Mn. Horaci Doria, canonge de Toledo. Ací en el *Suplement* hi trobareu una síntesi en castellà enviada als organitzadors dels Congrés perquè els participants tinguessin un resum de cada estudi. De totes maneres es publicaran totes les conferències.

Dues aportacions em van semblar, a mi personalment, significatives a nivell d'Orde: la vida religiosa en els escrits del P. Doria i Joan de Jesús Maria, el calagurrità, i la identitat dels carmelites descalços d'Itàlia. El prior de Friburg, Stéphane M. Morgain, pensa que el P. Doria tirava una mica cap al corrent jesuític de l'espiritualitat (!!!). I el P. Giovanni Strina ens va dir que el Calagurrità, educat en l'escola del P. Gracián, ha estat el lligam i transmissor més representatiu del carisma teresià en la congregació italiana. Però tot això caldrà estudiar-bo millor quan surtin publicades.

El P. Silvano Giordano, organitzador del Congrés, i la comunitat de Santa Anna de Gènova, ens van acollir i tractar molt bé, i van estar per nosaltres sempre. També el P. Provincial i el Santuari d'Arenzano hi van posar el seu gra de germanor i de *souvenirs*. Moltes gràcies!